

„Edinost“
Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.
Naročniška cena:
za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za štiri leta 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino se plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se sprava za ostra.

Pa v nakaznah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 svč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 svč.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasni
se računajo po vrstah in petlu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posiljena, osmrtnice in javne zahvale domači oglasni itd. se računajo po pogodbi

Vaj dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefraukovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglasne spremembe upravištvu. Naročnino in oglasne se plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravištvu, in sprejemanje korespondence v ulici Molin piccolo št. 8, II. nadst.

Urednik in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“, v Trstu

Račun jubilejnega fonda Fran Josipovega.

(Govor posl. dr. Mate Trinajstića v III. seji deželnega zbora istrskega.)

Visoka zbornica! Nisem si izprosil besede v to, da bi navajal pogreške ali da bi prigovarjal številkom predloženega nam računa in bilance. To bi mi bilo jako težko, ker mi od manjšine, ki smo — proti vsem parlamentarnim pravilom — bili izključeni iz vseh odsekov, nimamo načina ali prilike, da bi proučili račune ter potrdili njihovo resničnost in točnost.

Oglasil sem se za besedo samo zato, da konstatiram tudi danes pristranost in nezakonitost postopanja našega deželnega odbora. Lani sem grajal to postopanje, ker je isti vzkratil vsako podporo in vsako posojilo hrvaškimi in slovenskimi hranilnim in posojilnim zadrugam, a to leto moram reči to isto, ker so se primerili novi slučaji, ki dokazujejo, da deželni odbor noče kreniti s pota, katerega je ubral.

Za posojila sti prosili posojilni zadrugi iz Baške in Vrbnika, pa se je zahtevalo od obeh, naj predložijo pravila v italijanskem prevodu in naj izstopijo iz nadzorstva istrske posojilnice.

Možno je razpravljati o tem, je-li prav ali ni, da se kaka posojilnica stavi pod nadzorstvo druge posojilnice in možno je navesti razlogov za in proti; ali nedvomno je, da je v nasprotju s temeljnimi zakoni naše države zahteva deželnega odbora, da morajo v Istri Hrvat, ali slov. stranke prilagati laški prevod pravil ali spisov, sestavljenih v hrvaškem ali slovenskem jeziku. Deželni odbor bi moral dobro vedeti to, ker ga je o tem moja rojstna občina vrbniska dala poučiti od c. kr. upravnega sodišča, ki je izreklo, da dež. odbor ne le da ne sme zahtevati prevoda spisa, sestavljenega v hrvaškem jeziku, ampak da ga mora vsprejeti in celo rešiti v tem jeziku.

Deželni odbor torej vedoma krši naša, na temeljnih državnih zakonih utrjena prava, a to ne samo zato, da nam nič ne daje, ampak da italijanske posojilnice obdarja tudi preko mere.

Mej tem pa, ko on tu tako postopa, naroča na Dunaju grozomorne interpelacije na vlado, ako se je ista drznila vreči kako mrvico našim posojilnicam. Nočem jemati vlade

v obrambo, ker to ni in ne more biti moja naloga, ali, ako je ona kaj dala, dala je menda le radi tega, ker je uvidela, kako deželni odbor pristransko in nezakonito postopa, in ker je uvidela, da tudi naše posojilnice potrebujejo podpore ter da so tudi te podpore vredne, ker slone na čvrstem temelju in ker, ko delé posojila, ne gledajo na politično smer onega, ki prosí posojila, ampak gledajo samo na to, je-li dotičnik kredita vreden in potreben?!

Pristransko in nezakonito postopanje deželnega odbora je onečaščenje, je profanacija najvišjega imena, katerega nosi jubilejni zaklad, imena našega prejasnega vladarja, ki si je postavil geslo: viribus unitis, in ki je opetovano zabičal svojim ministrom: j a z h o - č e m i m e t i m i r m e d s v o j i m i n a r o d i !

Postopanje deželnega odbora se protivi intencijam in namenom našim, ki smo tudi glasovali za ta jubilejni zaklad, protivi se namenu prejasnega vladarja, ki je dovolil, da se zaklad krsti njegovim imenom; in protivi se določbam državnih temeljnih zakonov; in zato mi od manjšine, ne odobrujoči, ampak karajoči tako postopanje, ne odobrujemo tudi predloženih nam računov.

Politični pregled.

V Trstu, 10. julija 1902.

Deželni zbori. Tržaški. Sinoči je imel tržaški deželni zbor svojo IV. sejo pod predsedništvom deželnega alavjarja dra. Sandrinelli ja. Navzočih je bilo 33 poslancev, vlado je zastopal namestništveni svétnik vit. Jettmar.

Posl. Ravasini je izvajal: L. 1896. sti avstrijska in italijanska vlada sklenili pogodbo za recipročno brezplačno oskrbovanje bolnikov, ki so naseljeni v jedni ali drugi državi. (Alp je n. pr. v našem mestu obolel laški državljani in so ga vsprejeli v tukajšnjo bolnišnico, mora vse dotične stroške plačati naša država. Op. ur.) Ta pogodba pa se naši občini niti naznanila ni, da-si je ona zelo interesirana na tej stvari. Deželni odbor se je že v juniju 1899. l. bavil s tem vprašanjem in je z ozirom na to, da je imela pogodba stopiti v veljavo že oktobra istega leta, pozival vlado, naj prevzame del stroškov za one bolane laške podanike, ki se zdravijo v našem mestu in za katere, vsled nove pogodbe, ne bo več mogoče zahtevati, da bi

italijanska vlada poplačala stroške. Občina pa ni dobila na to nikakega odgovora in mora od 10. oktobra 1896. l. sama plačevati stroške za bolane laške podanike. Govornik je na to povdarjal, da so ti stroški znašali od 10. oktobra 1896. do 10. oktobra 1899. — **torej tekom treh let — 443.000 kron.** Posl. Ravasini je slednjič pozivljal deželni odbor, naj najenergijeje zahteva od vlade, da bi poravnala vsaj del teh stroškov. (O tem kričečem slučaju spregovorimo jutri posebej. Op. ur.)

Posl. Dollenz je izvajal, da se je v seji dne 12. novembra 1896. občina obvezala prodati erarju več zemljišč v Skorklji, obsegajočih 19.956 m², kakor tudi del ulice Fontana, ki je med ulicama Coroneo in Fabio Severo in obsega 1110 m², vse to za 324.939 goldinarjev in sicer v svrhu, da se tam zgradi justična palača. Ta obveza občine imela je veljavo za 6 mesecev.

V javni seji dne 24. julija 1897 se je s 36 glasovi proti dvema sklenilo prodati erarju zgorajomenjena zemljišča ter se je mestni delegaciji naložilo, da določi termin za sklenjenje pogodbe z ministerstvom. Pogodba se je imela podpisati dne 27. avgusta 1899, zemljišča so se imela odstopiti dne 24. februarja 1900 in zgradba se je imela potem pričetl l. 1901. Sedaj pa smo že v sredini l. 1902, a vsa stvar je nekako zaspala in se ni o njej več govorilo, medtem ko sti v bližnji Gorici in v Ljubljani krasni justični palači že dovršeni. Vsled tega se je posl. Dollenz obrnil do vladnega zastopnika, naj na kompetentnem mestu posreduje, da se ta stvar reši čim prej.

Zbornica je na to prešla v razpravo o zakonskem načrtu glede spremembe mestnega stavbinskega reda. Poročal je posl. dr. Ricchetti. Sklenilo se je preiti v podrobno debato, v kateri sta se §§ 1. in 45. v tekstu nekaj spremenila, §§ 21., 35., 42. in 44. pa so se vrnilo dež. odboru v spremenitev, z nalogo, da sporoči o tem v tretjem čitanju zakonskega načrta.

Danes zvečer bo zopet seja in je na dnevnem redu nadaljevanje razprave o novem stavbinskem redu.

Dalmatinski. Posl. Trumbić je predlagal, da se izvoli poseben odsek, kateri ima sestaviti adresu na krono v odgovor na patent, s katerim se je sklical deželni zbor.

»To je brez dvoma«, se je vmešal sedaj grof Slavomir v govor, »daljši plačilni roki in manjša amortizacija morejo tukaj edino pomoči. Ali s tem nismo še gotovi. Grof ima sedaj plačanje, katero se ne da odložiti. Plačati mora tri amortizacijske obroke, ki so propali, je-li tako?« je vprašal, obrnivši se proti Orfeju.

»Tri«, je potrdil Orfej. »Vse tri banke, pri katerih sem zadolžen, iščejo svoje. Moral bi jih že pomiriti, ali odkod? Žetva je bila slaba, ni mi bilo mogoče nabrati potrebnega denarja. Sedaj mi groze s tožbo in z odpuvedjo glavnice.«

»To vse skupaj znaša?« je vprašal Branimir.

»Šestnajst do osemnajst tisoč«, je rekel grof Slavomir, pogledavši zopet Orfeja.

»Recimo okroglo dvajset... Jaz sam ne vem točno«, je odgovoril grof, kateri je mislil tudi na to, da mu kak tisoč ostane v rokah.

»Tedaj dvajset tisoč«, je rekel Branimir. »In ta denar bi se moral takoj najti, ni-li tako?«

»Mora se najti«, je odgovoril Orfeo, ker bi me sicer upniki mogli depozirati... A kje?«

Ta predlog sta podpirala posl. Cingria v imenu narodne stranke in posl. Vukotić v imenu Srbov, nasprotoval pa je Italian Salvi. Trumbićev predlog odkazal se je na to posebnemu odseku.

Posl. Prodan je predlagal, naj se v učiteljska in ljudske šole uvede pouk staroslovenskega jezika. Nasprotovala sta temu Italijan Krekić in prista narodne stranke Milčić. Srbski poslanec Kovačević pa je izjavil, da podpira ta predlog se stališča slovanske vzajemnosti. Večina je na to predlog vsprejela.

Štajerski. V včerajšnji seji deželnega zbora štajerskega so razpravljali o zakonskem načrtu za spremembo deželnozbornskega volilnega reda in je vladni zastopnik izjavil, da vlada ne bi nikakor predložila v najvišjo sankeijo volilnega reda, ki bi iz splošne volilne kurije izločil one volilce, ki imajo volilno pravico v drugih kurijah.

Tirolski. Včeraj je imel sejo odsek, ki se bavi z vprašanjem samouprave Trentina. Nemška večina je vsprejela predlog, da se nekatere mešane mejne občine podredijo nemški sekciji deželnega odbora ter deželnega šolskega sveta. Italijani pa so protestirali proti temu.

Časi se izpreminjajo. V nekem tukajšnjem laškem glasilu, ki je vedno pisalo o Rusiji zaničljivo, čitamo med drugim:

»Med Avstrijo in Rusijo obstoji pisana pogodba. V tej pogodbi je natančno določeno delovanje obeh vlad na Balkanu. Rusija ni hotela početkom nič odnehati od svojega upliva, ki ga ima v balkanskih deželah. Slednjič se je ruski minister za zunanje stvari odločil, da za sedaj ne dovolj nikake spremembe na Balkanu.

Dunaj je zahteval, da bi se mu dovolila aneksija Bosne in Hercegovine, a Rusija je nasprotovala temu, ker Srbija in Črnagora hočeti povečati svoje meje.

Trozvezanim najmanjšega upliva na razvoj Rusije. Rusija je krepka moč, ki deluje z naravnimi silami, brez potrebe diplomatov. Vsi drugi narodi napredujejo v temi. Samo Rusija je ona država v Evropi, ki ve, kaj hoče in je jedina, ki zamore izvršiti svoj program. Na zapadu mora ona doseči neodvisnost vseh slovanskih narodov, na vztoku mora se raztegniti do morja. V tridesetih letih je prehodila pot desetih stoletij.

»Že najdemo. Prva hrvaška hranilnica vam plača teh dvajset tisoč«, je rekel Branimir.

Grof Orfeo je odkimal z glavo. »Bilo bi zastoj le poskusiti«, je rekel grof. »Bil sem tam pred nekoliko dnevi, ali ni mi šlo iz-pod rok, da bi omehtal to gospodo. Rekli so mi da je imetje že jako obremenjeno.«

»Če jamčim jaz, vam izplačajo takoj«, je odgovoril Branimir samosvestno. »Jutri morete vzdigniti denar brez vsake zapreke.«

Grof Orfeo je bil očitno iznenaden. Prvi hip je bil ves iz sebe, da ni vedel, kako bi se zahvalil Branimiru.

»Vi me uprav sramotite s svojo dobrohotnostjo«, je rekel naposled, vstavi s svojega fotelja, ter je stiskal Branimirovo desnico z obema rokama.

»Malenkost!« je izustil zmeden Branimir. On sam ni znal, kako je prišlo do tega, da je Orfeju brez premišljanja ponudil svoje jamstvo, kar je bilo sicer velika redkost.

Tudi grof Slavomir je vedel dobro za to Branimirovo lastnost, a se je nasmehnil, gledaje o tem v njegov obraz, kakor bi mu pravil: »Človek si-li res ti to, jaz te skoro ne poznam.« (Pride še.)

PODLISTEK 43

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Evgen Tomić; prevedel Radi.

Prvi del.

IV.

»Naša osnova je, da prodajamo, ko se je nameril trgovec z lesom, ako imamo, kar on išče... Kaj bi nam hasnila osnova, ko bi se je ne mogli držati.«

»To ni res«, je rekel resno Branimir. »Vsi veleposestniki tožijo, da jim gozd navadno nič ne nosi, ali pa jako malo. Ni niti čudno, ko gospodarijo žnjim brez vsake osnove, brez vsakega cilja. Mnogo se dá dobiti iz gozda in navadno, ne da bi se izvozile velike prodaje, ali gozd treba dobro poznati, ker le na ta način se more imeti velike dobičke. Vi se seveda ne umete v gozdarstvu?«

»Malo, skoro nič«, je priznal grof prostodušno.

»A nimate niti veščaka, kateri bi upravljali vaš gozd?«

»Tega ne dovolé moje finance. Ta gospoda izučeni gozdarji stanejo mnogo.«

»Ali brez njih vendar ne gre«, je rekel Branimir. »Pa da preidemo na glavno stvar. Kakor sem že rekel: sto petdeset tisoč je veliko breme tudi za veliko imetje. Najslabše je pa, ker je več upnikov. To ne bi smelo tako ostati. Mi bi morali gledati, da združimo ves ta dolg ter da dobimo za upnika le en sam denarni zavod, in sicer takega, kateri bo iskal jako nizke obresti in najlažje izplačanje.«

»Misli sem že sam na to, ali težave so prevelike.«

»Katero se dadó vendar premagati«, je odgovoril hitro Branimir. »Hočem vam nekaj svetovati, gospod grof. Za osem dni odpotujem na Dunaj. Pridružite se mi in midva urediva tamkaj vso to stvar.«

Grof Orfeo se je poklonil Branimiru iz hvaležnosti.

»Vi mi izkazuje nenavadno uslugo, da se komaj drznem vsprejeti jo. V ostalem, če je tako vaša dobrotljiva želja, jaz sem zadovoljen vsak hip iti z vami, kedar uredite vi.«

»Jaz vas obvestim ob pravem času«, je rekel Branimir. »Vaša stvar se da urediti le na tak način, drugače ne boste imeli nikdar odduška.«

V tridesetih letih je osvobodila Srbijo in Bolgarijo iz turškega jarma; dosegla je velik moralen upliv v vseh slovanskih avstrijskih deželah; včeraj še si je podvrгла Mandžurijo; gospodarsko moč potegnala je nad Perzijo, Kitajsko in Japonsko, ki se tresejo pred Rusijo. Nemčija se moti, če misli, da bo mogla kedaj zasesti vzhodno obal Adrije. Ne pozabite, da tretji del Dalmacije je slovanski. Z jedno samo besedo Rusije bili bi rešeni vsi avstrijski slovanski narodi nemškega jarma.

Rusija ima dve moči: moč števila in moč denarja. Temu ne nasprotuje nič. Velika pridobitev je tudi bližanje Poljakov — njihovo združenje z Rusi.

Boj za avtonomijo južnega Tirola. Največjo pozornost obračajo na se dogodki v dež. zboru Tirolskem radi zahteve Italijanov za samoupravo italijanskega dela dežele. Naj osvežimo v spominu, da glavne zahteve Italijanov so: razdeljenje deželne šolskega sveta, razdeljenje dež. odbora, razdeljenje mandatov veleposestva, in pa razdeljenje deželne zbornice samega v dve narodni kuriji.

Prvim trem zahtevam privoljuje kakor se zdi, tudi vlada. Da bi pripravila Italijane, da odnehajo od te zahteve, ponuja baje Italijanom posebno kompenzациjo. Če se namreč uprava šolstva razdeli, bi moral južni italijanski del nositi veliko večje breme za šolstvo, nego je nesi sedaj; nekje smo čitali, da za — ako se ne motimo — 300.000 kron več. To diferenco da je vlada pripravljena prevzeti, ako Italijani odnehajo od rečene zahteve.

Velike težave dela izlasti zahteva Nemcev, da se nekatere nemške enklave v italijanskem delu, posebno pa še dolina Fassa, podredi nemški sekciji deželne odbora. Kakor kaže, hočejo Nemci vztrajati pri tej zahtevi, Italijani pa se — kakor je razvidno tudi iz današnjega poročila o deželnem zboru tirolskem — odločno upirajo temu.

Za nas Slovence so ta pogajanja velike načelne važnosti, ker ako vsepejo Italijani se svojimi zahtevami, bo to zmaga načela nacionalne avtonomije, ki ne more ostati brez posledic tudi za druge pokrajine z mešanim prebivalstvom. Kakor je sedaj prav v Tirolu, bo moralo biti prej ali slej prav tudi drugod. Tega se očitno boji naša vlada. Zato se toliko trudi, da bi odvrnila Italijane vsaj od načelno najvažnejše zahteve: od zahteve po ločenju deželne zbornice po narodnih kurijah.

Potovanje italijanskega kralja v Petrograd. Včeraj se je v Petrogradu priobčil program slavnosti, ki se bodo vršile o priliki dohoda laškega kralja. Glasom tega programa pride kralj Viktor Emanuel naravnost v Peterhof in sicer v nedeljo ob 3. uri popoldne. Kralj se vozi iz Italije preko Tirolske, Bavarke in severne Nemčije, ter pri Wirballenu zapusti Nemčijo, prestopivši na ruska tla, kjer ga vspetjmejo nekateri ruski dostojanstveniki, med njimi carjev generalni pobočnik, knez Dolgoruki. Na večer kraljevega prihoda v Peterhof bo na dvoru sijajen gala-obeđ. V ponedeljek se kralj ob 10. in pol uri zjutraj odpelje s parnikom iz Peterhova v Petrograd. Zvečer istega dne bosta car in kralj prisostvovala vojaški bakljadi na poljani pri Krasnem Selu, naslednjega jutra pa bo istotam velika vojaška parada, katere se udeležijo 40.000 mož. Kralj italijanski se v četrtek ob 2. in pol uri popoldne po istej poti povrne v Italijo.

O veliki vojaški paradi na krasnoselski poljani bo sviral vojaška godba, sestavljena iz 1000 mož, skladbe ruskih in italijanskih mojstrov.

Tržaške vesti.

Tržaškim Židom lekcija od — Židov! Nenavaden, skoro bi rekli: eksotičen gost nam je padel včeraj na uredniško mizo. Ime mu je »Jüdisches Volksblatt«. Bolj pa, nego gost sam, nas je presenetilo, kar pripoveduje na adresu svojih sovražnikov. Prinaša namreč daljši članek o dogodkih v deželnih zborih ter obsoja na sploh Žide, da se povsodi družijo s sovražniki Slovanov. Dalje se ta list odločno izjavlja za nacionalno avtonomijo. Veselilo bi ga, ako bi sporazumljenje med Nemci in Italijani na Tirolskem na narodno-avtonomistiški podlagi podalo dokaz, da je na tej podlagi možno spozumljenje med narodi monarhije. Takovo sporazumljenje da ni le možno, ampak tudi potrebno v

vseh delih države, in ne v zadnji vrsti v italijansko-jugoslovanskih predelih. Tu pa pričinja grenka židovska lekcija tržaškim Židom. Rečeni list piše:

»Čas je že, da se enkrat bavimo tudi s tržaškimi razmerami. Tržaški Židje so še vedno začarani po asimilaciji; oni so najbolj slepi mameluki italianisimov, oni povspešujejo aspiracije šovinističnih, iredentističnih italijanskih ekaaltadov in s tem vzgajajo mej tlačeni Jugoslavlani in Nemci (Ne, to ni res, ti niso tlačeni! Op. ured. »Edinosti«.) antisemitizem, ne da bi ga trajno odganjali iz med Italijanov.«

Tu pripoveduje o nekem zborovanju nekega ženskega krščanskega društva, ki da se je vršilo nedavno v Trstu. Na tem zborovanju da se je povdarjala potreba sporazumljenja med Italijani in Jugoslavlani ter Nemci, da, vseh ariskih narodov monarhije Habsburgov proti — Židom.

Potem nadaljuje: »Ni-li to sijajen vseh asimilacijske politike tistih židovskih italianisimov, ki stoje v prvih vrstah, kadar gre za to, da 30.000 Slovencev Trsta odrekajo slovensko ljudsko šolo, zahtevano že desetletja?! To brezumno tlačenje slovenskega naroda od strani italijanskih šovinistov v Trstu in v vsem Primorju, kakor tudi od strani nemških nacionalcev na Štajarskem nam omogoča, da uamevamo, zakaj so ravno Slovenci najnavdušenejši zastopniki nacionalne avtonomije.«

»Za tržaške in primorske Žide ga ni nobenega najmanjšega povoda, da si vse Slovence delajo za nasprotnike s tem, da dajejo — kakor so dosedaj — potuho zatiralnim in ekspanzivnim prizadevanjem Italijanov, da se n. pr. razgrevajo za novo italijansko vseučilišče ravno v Trstu z njega jugoslovansko okolico, a da bljujejo ogenj in žveplo proti istotako opravičeni zahtevi po slovenskem vseučilišču!«

Važen je še nastopni odstavek:

»Slovensko prebivalstvo monarhije, ki tvori tudi večino v obeh polovicah cesarstva, je pač že vzraslo iz otroških čevljev in se hoče emancipirati ne le od nemškega in italijanskega, ampak tudi od madjarskega vodstva. Usodno bi bilo torej za Žide, ako bi oni hoteli ovirati to!«

He, »Piccolo«, kaj praviš k temu?! No, kako ti kaj ugaja zrcalo, ki ti jo mole pod nos tvoji lastni sovražniki in v katerim vidiš — svojo lastno sliko?! Na tem pa, da je ta slika grda — kdo je kriv?! Ali ti bo pa za to greako lekcijo v zadostno odškodnino — prijateljstvo znanih »katoliških« reformatorjev nositeljev politike sovražstva in progajanja Slovanov?!

Dr. Otokar Rybář, ki je zadnjih deset dni prebil v Sasljanu, nas je obiskal danes v našem uredništvu ter smo z veseljem konstatirali, da je jako dobro okreval. Da si pa popolnoma urdi zopet zdravje, odide jutri za nekoliko časa na sveži gorenjski zrak. Tržaški Slovenci se gotovo pridružujejo naši želji, da se g. doktor povrne mej nas čil in zdrav. V tej nadi mu voščimo srečno pot!

Gospoda župnika Jurizze — nervoznost Pišejo nam iz Rojana: Neki župljan rojanski ima dete imenom Boris. Ta župljan je potreboval za svoje dete krstni list. V ta namen je detetova mati šla tja, kamor je morala iti: v župni urad, k gospodu župniku Jurizzi.

Po imenu Boris menda ne treba mnogo ugibati o spolu deteta. Ne treba torej Bog ve kake distroumnosti za to, da je dete z imenom Boris možkega spola, pa tudi če nismo pogledali v nobeno kajigo.

V tem slučaju ne bi moglo zgrešiti nobeno dete. Zgrešil pa je visokočastiti in — mnogo imenovani gospod župnik Jurizza. Kajti, ko je mati našega poštenega slovenskega Borisa prišla domov in upogledala v dobljeni krstni list, videla je, da je nje Boris — žensko bitje. Matere imajo sicer menda največ prilike, da najbolje vedo, katerega spola so jim otroci — ali ne?! Ali tu je stalo črno na belem in g. župnik Jurizza sam so napisali z lastno jim roko! Tako je uboga mati sedaj majala sem pa tja v mučnih dvomih med svojim lastnim prepričanjem in mej tem, kar jej govori dokument iz roke župnika Jurizze. Ima-li sina, ima-li hčer? Dosedaj je bila uverjena o prvem, g. Jurizza jej zatrja drugo...

Krstni list je pišen latinski. Prav za prav je neumno, da smo šli še-le zatrjat kaj takega, ako vemo, da župnika rojanskega kličejo za — Jurizzo! Krstni list ima — ka-

kor menda veste vsi — več rubrik, v katere treba vpisati vse potrebne podatke, ne izvzemši imena tiste častitljive žene, ki izvršuje tisto imenitno nalogo — štoklje! Krstni list ima torej več rubrik. Jedna istih ima tudi nekaj sub-rubrik. Glavni je naslov: Sexus (spol), dvema subrubrikama pa: masculinus (moški) in femininus (ženski).

In v to zadnjo rubriko — femininus — je gospod župnik Jurizza zapečatil našega Borisa!

Da pa ne boste mislili, da je morda g. župniku Jurizzi le v naglici in v uradni gorečnosti pomotoma zdrnila roka v to rubriko, mesto v prejšnjo, posvečeno krščencem možkega spola, opozoriti vas moramo, da tudi tekst v »glavi« govori, da se je Boris — rodila!

Pustimo sedaj mater v nje mučnih dvomih glede spola nje Borisa ali Borise, ker nas muči drug hud dvom.

Gospod župnik je sicer rad malce nervozen, to vemo. Ali v tem slučaju ne moremo prav pogoditi pravega vzroka njegovi nervoznosti! Ali ga je napravilo nervoznega za vsako pristno italijansko sree nemilo ime Boris, ali pa... Nu, ljudje govore vsaj tako, da g. župnik Jurizza postaja jako ozlovoljen, ker so vrste njegovih »figlie di s. Luigi« jele postajati nekam zelo redke, o čemer je pričala kaj evidentno tudi letošnja procesija sv. R. T. — in da se zbog tega v svoji gorečnosti kar ves utaplja v želji, da bi bil vsaki novorojenček — ženska! Ta želja da mu vedno in z magično silo vleče roko tudi na krstnih listih v rubriko... femininus.

Če pa ni ena ni druga verzija ne odgovarja resnici, potem pa moramo že reči, da bi Rojan zaslužil župnika, ki bo vsaj toliko »kunen«, da bo vedel, da je Boris možko ime. To pa tem bolj, ker je to ime nekoliko znano v zgodovini. Saj Rojančani niso krivi na tem, da se gospod župnik Jurizza ni učil zgodovine.

Sicer pa: Honny soit qui mal y pense! Sramota njemu, kdor slabo misli o tem.

V Padričah imeli so v nedeljo lepo cerkveno slavnost v proslavo naših slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metodija. Preč. g. Ante Stemberger imel je krasen govor, v katerem je proslavljal naša svetnika. Pri veliki peti maši peli so domači peveci pod vodstvom neumornega Hrabra iz Bazovice — samo slovenski. Čast jim! Po popoldanskem blagoslovu združili so se padriški korenjaki in so sklenili, da prihodnje leto še na lepši način proslave spomin naših blagovestnikov s tem, da hočeje ta dan blagosloviti tudi cerkveno zastavo se slikama sv. Cirila in Metodija. Izbrali so iz svoje srede odbor treh mož, kateremu na čelu je naš poštenjak M. Grgič, ki ima nalogo, da nabere potreben denar za zastavo. Odbor pripravi darove in imena darovalcev v »Edinosti«. Do sedaj sta darovala: Preč. g. Ante Stemberger 10 K. in Josip Zapotokar 10 K. — Srčna jima hvala!

Za slovensko bogoslužje. Hrvatska vseučilišna mladina je priobčila v listih to-le izjavo:

»Pravaška omladina hrvatskega vseučilišča«, izrekla je kakor zvest izraz mišljenja vse hrvatske univerze, v svoji poslednji seji globoko zahvalo presvetlemu gospodu dru. Mahničju, škofu krškemu, za njegovo rodoljubno in požrtvovalno povspeševanje starohrvatske službe božje, za osnutje trajne stolice glagolske akademije, ter za njegovo prizadevanje v povspeševanje tega eminentno narodnega privilegija. Ob enem obsoja postopanje poznanih škofov, nasprotnikov glagolice, ki se ob enem kažejo kakor »hrvatski rodoljubje«, a nočejo tega rodoljubja potrditi z dejanji. Evo jim lep izgled, da patrijotizem v besedi dokažejo z dejanjem.

Slovenska Marijina družba nas je naprosila objaviti, da je za romanje na Brezje in na Bled naročen poseben vlak, ki pojde naravnost iz Trsta do Bleda in nazaj. Na ta vlak ne bo pripuščen nikdo, ki si ni preskrbel pravočasno vozega listka pri poverjenikih Marijine družbe. Čas za izdavanje voznih listkov je še do nedelje zvečer.

Za to romanje je nastalo živahno zanimanje, posebno pa se delajo lepe priprave za izlet iz Brezja na Bled — in za vožnjo po blejskem jezeru. To bo zvonil v cerkvi na otoku »Marijin zvonček«!

Občni zbor »Tržaškega Sokola«. V soboto zvečer se je vršil v društveni telovadni redni občni zbor tega za narodni raz-

voin napredek tržaških Slovencev velepotrebne in velezasluznega društva. Zborovanje je otvoril podstarosta brat dr. Edvard Slavik, ker je bil starosta brat dr. Otokar Rybář odsoten iz Trsta. Potrdivši sklepčnost, je pozdravil zborovalce, in po kratkih uvodnih besedah, s katerimi je povdarjal pomen sokolstva za slovanstvo sploh in »Tržaškega Sokola« za tržaške Slovence še posebej, podelil besedo društvenemu tajniku, bratu Dragotinu Podreki, ki je na to prečital svoje obširno sestavljeno letno poročilo. Poročilo našteva mnogoštevilne društvene nastope in izlete v minolem letu, kar dokazuje, da je bilo društvo v tem obziru nenavadno sgilno. Sploh se da iz vsega poročila v glavnem povzeti, da je število členov sicer padlo, društvo pa je v moralnem obziru jako napredovalo. Posebno se je povdignil ugled »Tržaškega Sokola« vsled krasnih vspehov, katere so dosegli društveni telovadci na različnih nastopih. Kar se tiče skrešenja števila členov pa je isto bolj dozvedno, nego resnično. Prejšnje čase je imel namreč »Sokol« mnogo členov, ki so bili le na papirju, katerih pa ni bilo nikoli zraven in niso plačevali udnine. V minolem društvenem letu pa je odbor vse take ude zbrisal in obdržal le resnične člene. Tako »čiščenje« bo društvu le v korist, o čemer smo se ravno zadnje čase prepričali pri raznih narodnih društvih. Ista bi bila kmalu propadla vsled prevelikega balasta brezbrzihih in neplačujočih udov, a ko so se isti izreabili, so se društva kakor prerोजना vzbudila k novemu žilemu življenju, kar je s popolno upravičenostjo pričakovati tudi od »Tržaškega Sokola«.

Seveda je, kolikor toliko oviralo razvoj društva tudi dejstvo, da je društvena telovadnica preveč od rok, kateri nedostatek pa se s prihodnjo preselitvijo društvene telovadnice v »Narodni dom« popolnoma odpravi. — Dolžnost pa je ne samo odbora in društva, temveč vsega tržaškega Slovanstva, da skrbi za to, da se »Sokol« vsesranksko okrepi in pripravi za dostojen uhod v prih. »Narodni dom«.

Iz poročila društvenega blagajnika brata Ivana Knava s je razvidno, da je gmotno stanje društva zadovoljivo in da so obstoječi člani točno in redno plačevali.

Slednjič je poročal še telovadni učitelj, brat Matevž Bergant o gojitvi telovadbe. Priznati je, da je imel od vseh treh poročevalcev telovadni učitelj najugodnejše stališče. Kakor se je mogel na lanskih nastopih telovadcev prepričati vsakdo, je telovadba v našem »Sokolu« tako napredovala, da kvalitativno ni mogel nihče pričakovati toliko. Po našem mnenju pa je ravno kvalitativni napredek najboljši predpogoj tudi za kvantitativni napredek in upamo, da bližnja bodočeno popolnoma potrdi to naše mnenje. Uverjeni smo, da je pot, katero sta ubrala društveni odbor in telovadni učitelj, jedino prava in da se društvo po tej gotovo dovede do svojega cilja.

Zborovalci so vsa tri poročila vsprejeli z odobrenjem na znanje.

O točki razni navetli in predlogi je brat Maks Cotič, kakor jeden najstarejših sedanjih členov tega društva, izrekel svoje uverjenje, da »Tržaški Sokol« ni s telovadbo še nikoli nastopil tako častno, kakor o priliki zadnjega izleta v Ribenberk in je vsled tega predlagal, da občni zbor izreče telovadnemu učitelju bratu Matevžu Bergantu, priznanje in pohvalo na tem vspehu. Občni zbor je na to jednoglasno in ob »Na zdar!« kličih vsprejel ta predlog.

Brat Josip Prunk je slednjič predlagal, da izreče občni zbor zahvalo požrtvovalnemu bratu-členu J. Sirku na podarjenju štiri popolnih novih sokolskih uniform, priporočuje ga v obilo posnemanje. Občni zbor je tudi ta predlog vsprejel jednoglasno in z navdušenjem.

Na to so se vršile volitve v novi odbor in so bili na predlog brata L. Wisjana izvoljeni enoglasno in z vsklikom: starosta brat dr. Otokar Rybář; odborniki: bratje Cotič Maks, Godina Dragotin; Kalan Andrej, Knava Ivan; Pertot Silvester, Podreka Dragotin, Slavik dr. Edvard, Višič Robert; namestnika: brata Mavrin Humbert in Kranje Josip; pregledovalca računov: brata Kobau Henrik in Stepančič Gracijan.

Dražbe premičnin. V petek, dne 11. julija ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin:

v ulici Cereria št. 4, hišna oprava; v ulici Capuano št. 9, 1 konj; v Škednju št. 313, štacunska oprema; v ulici S. Lazzaro št. 1, tehtalica in stiskalnica; v ulici Geppa št. 1, štacunska oprema; v ulici Romagna št. 203, pohištvo; v ulici Piccardi št. 12, pohištvo; v Barkovljah šte. 257, pohištvo, vino in drugo; v ulici Gelsi št. 3.A, pohištvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 26.4 ob 2 uri popoldne 30.0 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 761.7 — Danes plima ob — predp. in ob 10.16 pop.; oseka ob 7.19 predpoludne in ob 6.36 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Proslava godu sv. Cirila in Metodija.** Iz Riemanj: Ali je sploh potrebno še le pripovedovati, da so naše Riemanje — to vro soto, ki prednjači v borbi za sveta prava našega jezika v cerkvi — najdostojnejše proslavile ta naš god? No, par besed nam bodi vendar dovoljenih!

Že ob 4 1/2 uri popoldne — na predvečer — je začelo slovesno pritrkavanje zvonov naznanjati vaščanom, da je nastopil — praznik. Po Ave Mariji je zopet začelo slovesno pritrkavanje, ki je trajalo nad dve uri, na zvoniku pa so zaplapolale veselo močene trobojnice in med njimi tudi papeževa zastava. Vsa vas je zžarela kakor v morju lučie, da je bilo svitlo po vasi, kakor ob sjaju zlatega solca. Ni ga bilo okna, ki ne bi bilo razsvitljeno. Vmes pa so švigale rakete in so plapolali umeteljni ogaji. Okoli po gričih pa so plapolali kresovi. Bilo je divno, predivno! Mej ljudstvom je vladalo veselje, oduševljenje, pozno v noč.

Naslednjega dne so že ob 3 1/2 uri zjutraj naznanjali topiči slavo slovanskih blagovestnikov. Ob 7. uri pa je bila slovesna sv. maša na staroslovenskem jeziku ob veliki udeležbi vaščanov. Iz udanih, plamtečih src je kipele koprneča molitev do Vsevišnjega, da odreši naš slovanski rod! Ves božji dan — božji: v najvišenejem pomenu te besede — je trajalo to slavnostno, pobožno razpoloženje ljudstva.

Le nekaj nam je grenilo veselje: da ostajajo nekatere bližnje vasi vse preveč hladne. Zakaj ne nastopijo? Tudi njim bije že enajsta ura, da se vzdramijo... Tudi oni morajo pokazati svetu, da Slovan gre na dan, da se časi sv. Cirila in Metodija vračajo zopet.

× **Zahvala.** Iz Skrilj smo prejeli: Udano podpisani se zahvaljuje v imenu odbora bralnega in pevskega društva »Čaven« iz Skrilj in v imenu odbora »Bralnega in pevskega društva« iz Dobravelj, vsem udeležencem na veselici minole nedelje. Posebno se zahvaljuje sl. tamburaškemu društvu »Danica« iz Šturij, ki nas je krasno razveseljevalo se svojo umetnostjo. Zahvaljuje se vrlim narodnim Ajdovcem, ki nikdar ne izostajajo o takih prilikah. — Vsem kliče: Bog Vas živi v blagor naroda!

A. Vrčon.

× **Družba sv. Cirila in Metodija za Istro.** (Dalje.)

Iz poročila tajnikovega posnemamo dalje, da užigalice obetajo postati izdaten vir dohodkom družbe. V letu 1900 je bilo prihodka 2715 K in 99 st., v upravnem letu 1901 pa je ta prihodek že poskočil na 3388 K 85 st., torej za 671 K 86 st.

Poročilo pojasnjuje, kako je prišlo do tega, da je načelstvo družbe z Fürthovo tvrdko sklenilo pogodbo in zavrača neoporečno očitana, kakor da družba zastopavlja domačo hrvatsko industrijo. Zastopnik te vrsti domače industrije, g. Adam Reissner v Oseku, se niti niti ni s kako ponudbo, a načelstvo družbe niti znalo ni za ekzistenco njega tvornice.

Vspreh z družbinimi žveplenkami je vspodbudil načelstvo, da je sklenilo dogovor s trgovcem na Jelši, v Dalmačiji, g. Štef. Gamulinom, za razprodajo družbinega cigaretnega papirja pod marko in etiketo družbe sv. Cirila in Metodija. Tudi z vspehom razprodaje papirja moremo biti jako zadovoljni. Istotako to gotovo tudi z družbino eikorijo. Glede te je družbino vodstvo sklenilo pogodbo s I. jugoslovansko tvornico kavinih surrogatov v Ljubljani. Slednjic se je nadejati koristi za družbo od družbinega slivoveca, ki ga razpečava gosp. Černoušek v Zagrebu.

Družbino vodstvo je v zadnji čas prejelo več ponudb za razprodajanje raznega blaga družbi na korist. No, načelstvo je lva

ležno odklonilo te ponudbe zato, ker noče delati škode domačim trgovcem. Priporoča pa rodoljubnemu občinstvu, naj kupuje proizvode, ki se sedaj razpečavajo pod marko družbe, in naj se zavzame za to, da se ti proizvodi uvedejo v razprodajo povsodi, kjer vidi, da jih še ni.

Tajnikovo poročilo govori potem o zaslugah, ki so si jih stekli časniki za družbo. Zasluge pa niso le v tem, da časniki prejemajo, objavljajo in odpošiljajo darove, ampak sosebno v tem, da priporočajo družbo naklonjenosti naroda. Brez podpore od strani časnikov bi bila družba danes pozabljena in slaba.

Dalje se spominja poročilo dobrotnikov družbe, ki se spominjajo iste z večimi darovi, izlasti pa se spominja dobrotnikov, ki so se spomnili družbe pred svojo smrtjo, onih rodoljubov, katerih rodoljubje se je pokazalo še ob zadnjem daru plemenitega arca. Poročilo kliče: Klonimo se pred slavnimi sencami njihovimi, poklonimo se njihovemu pepelu, a spomin njihov naj ostane za vse čase globoko urezan v srcih našega istrskega ljudstva! Pokoj njim in slava!

Na to navaja poročilo v minolem upravnem letu na novo pristopivše ustanovitelje ter druge še žive odlične dobrotnike družbe, a spominja se hvaležno tudi neimovitih podrateljev družbe, izlasti delavcev, ki tudi doprinašajo svoj mal kamenček k zgradbi našega preporoda v Istri.

Predlansko upravno leto je se svojim prihodkom nadkrililo vse prednike, a upravno leto 1901 je nadkrililo tudi nje. A vzlic temu smo še daleč od tiste glavnice, ki bi bila potrebna, da se odpomore glavnim potrebam družbe.

Družba je ustanovljena v ta namen, da v Istri snuje narodne šole. Umeje se, da je ravnateljstvo v minolem upravnem letu posvečalo največ pažnjo ravno tej skrajni svrhi družbe.

Na to poročila poročilo na razsežno, kako je družba v posamičnih krajih ustanovila šole, kake težave je morala premagovati, koliko otrok zahaja v šole itd. itd. Navaja tudi služaje, ko je družba prihitela na pomoč občanom, ki so si morale po nalogu oblasti zgraditi šolsko poslopje. Posebno goreče opisuje poročilo borbo na Voloskem za hrvatsko šolo. Da, veleznačilno je za vladajoči zistem, kar čitamo tu: Hrvatje so zahtevali hrvatsko šolo na Voloskem. Oblast je odgovorila, da hrvatske šole na Voloskem ne treba, ker je taka šola že v Opatiji. Kdor hoče svoje otroke pošiljati v hrvatsko šolo, naj jih pošilja v Opatijo. Ko pa so Hrvatje zahtevali, naj se hrvatska šola v Opatiji razširi, je oblast zasnova v Opatiji — italijansko šolo!! Na prošnjo rodoljubov pa je odgovorila tako prav po avstrijski: da za opatijske hrvatske otroke zadošča en učitelj, drugih otrok, iz drugih šolskih okrožij, pa da šola v Opatiji ni dolžna vsprejemati. (Pride še.)

× **Učiteljsko društvo okraja Volosko** vabi na izredno glavno skupščino, ki bo dne 21. julija t. l. v hiši gospoda Pušnika v Šapjanah po sledečem dnevnem redu: 1. Čitanje zapisnikov zadnje glavne skupščine in odborovih sej; 2. O urejenju mirovine učiteljev in učiteljic v Istri; 3. Volitev delegatov za glavno skupščino »Zaveze«; 4. Financijelno stanje društva; 5. Praktično predavanje o čebelarstvu po g. Ivanu Makarski; 6. Razni predlogi, ki se imajo vsaj 3 dni popred prijaviti odboru.

Začetek ob 10. uri predpoludne; ako ne bo navzoče zadostno število členov, se skupščina začne ob 11 uri.

Kdor se hoče udeležiti skupnega obeda, naj se prijavi društvenemu predsedniku najdalje do 19. t. m. Prosi se tudi, da se morebitne obveze do društva poravnajo čim prej.

ODBOR

»Učit. društva okraja Volosko«.

Puharić, J. Makarović
tajnik. preda.

× **Iz okraja podgrajskega** nam pišejo dne 7. julija:

Narodna italnica brezoviška priredila je včeraj veselico na planem. Prvikrat, ko je bila ista določena, a radi slabega vremena na včeraj preložena, namerjali smo že obiskati naše sosede Brezovičane. Tako torej se je šele sedaj izpolnila naša želja in ni nam žal za to, da si je bila vožnja precej dolga in je solnce medpotoma prav močno pripekalo. Prepričali smo se, da se je odsek vestno prizadejal, ponuditi nam z veselico kolikor mogoče največ zabave in užitka.

Že prvi pogled v ono prijazno in rodovito dolinico, ki se skriva potniku na desno stran državne ceste od Materije proti Kozini-Herpelje in v kateri sameva naša narodno probujena vas Brezovica, napravlja na vsakogar jako ugoden utis. Včeraj pa, ko je Brezovica vsprejemala nas razne daljne in bližnje goste in se o tej priliki še odličila s plapolajočimi narodnimi zastavami, morali smo se diviti temu skritemu, a v kljub temu nepozabljenemu kotu naše mile slovenske domovine. Spomin nam uhaja še v one čase, ko je bil tu Brezovici dne 3. junija 1883. tabor, na katerem se je sprožila marsikatera pametna in dobra misel, ki se je pozneje tudi oživotvorila in je že koristila in bo tudi nadalje še koristila vsemu našemu podgrajskemu okraju...

A oddaljil sem se nekoliko od svojega predmeta, kar naj se mi blagovoli oprostiti, ker hotel sem s tem slav. občinstvu ob enem predstaviti našo narodno Brezovico, o kateri upamo, da nam je od skupnega in vzajemnega delovanja ne odtuji nikak separatizem!

Veselica je vspela v popolno zadovoljstvo občinstva, katerega je bilo, to lahko trdim, gotovo več, nego se ga je nadejal sam odsek italnice. Zato pa je tudi moral ta po drugi strani zadovoljiti se z vspehom v gmotnem oziru. Točke veselice, med katerimi je svirala godba, izvajale se so povsem pravilno. Deklamacija in igra sta bila dokaj dobri. Ker pa je med udeleženci bilo tudi mnogo priprostega, veselice in igram nenačudenega občinstva, se to ni moglo večasi vzdržati smeju, zato je skoraj bilo bolj prav, da se ni predstavljala kaka šaloigra, ker bi se potem gotovo preveč razvelo! Petje pa je bilo — naravnost rečeno — izborno, ako upoštevamo, da so med pevci in pevkami bili ponajveč priprosti ljudje, ki so prvič javno nastopili. Razne pesmi so se morale na zahtevo ponavljati, pevci pa so jih še nekaj dodali. Zato so tudi želi največ pohvale! Pevovodja, tamošnji učitelj g. A. Marčelja, moral se je gotovo mnogo truditi, da je svoj zbor tako dobro izučil. Njemu gre tudi v prvi vrsti zasluga, da se je vršila veselica, da je pevce, igralce itd., ki so sami začetniki, tako dobro izuril in nadejamo se, da bo s pričetim tudi nadaljeval! N.

Vesti iz Kranjske.

* **Redko drevo.** Na travniku posestnika Franja Kogovška v Doleh nad Idrijo raste tisovo drevo (Taxus), katero meri v obsegu 3.44 m. Ta tisa je — kakor so se veščaki izrazili — že nad 2000 let stara.

Vesti iz Štajerske.

— **Štajerski deželni proračun** izkazuje potrebščin 20.464.908 kron. Pokrije znaša 10.726.273 kron, tako, da se bo moralo z obdačenjem pokriti 9.738.635 kron, t. j. za 659.174 kron več primanjkljaja nego lansko leto.

— **Na delo med narod!** Tako kliče »Südsteirische Presse« slovenskim prvakom. Ta klic utemeljuje v glavnem tako-le: Položenje slovenskega prebivalstva na spodnjem Štajerskem je obupno. Na upravo dežele nimamo nikakega upliva. Še huje je, da notranja uprava deluje na uničenje Slovencev in da morajo Slovenci sami sodelovati na tem delu uničevanja. Tudi slovenski denarji se dovoljujejo Schulvereinu in Südmarki! To je nemoralno, to je nečuvno. Po zahtevi Schulvereina se utrakvistične šole spreminjajo v nemške, in otroci so kar hkratu prisiljeni hoditi v čisto nemško šolo. Zahteva slovenskih poslancev naj se zasnuje ena slovenska meščanska šola, je imela ta vspeh, da snujejo sedaj na Spodnjem Štajerskem dve novi nemški meščanski šoli, za kateri bodo morali prispevati tudi Slovenci! Je-li to politiška morala? In kakor da še ni zadosti vsega tega snujejo še nemško žensko učiteljšče, da bodo spodnji Stajar preplavljali z nemškimi učiteljicami. Vlada pa gleda mirno vso to krivico, vsa ta žaljenja. Namestnik grof Clary je obnemogel nasproti nemškim strankam. Mesto da bi vodil, se daje voditi! Ker Slovencev torej ni pomoči od nikjer, so prisiljeni, da z lastnimi močmi branijo svojo ekzistenco. Zato pozivlja rečeni list voditelje: na delo med narod!

Vesti iz Koroške.

+ **Požar v Kotjah.** Prijazna planinska vas v Zilski dolini ob cesti v Šmohor, sedež

okrajnega sodišča, kamor so zadnja leta posebno radi prihajali letoviščarji, je požar večinoma uničil. Z velikim trudom so rešili sodno poslopje, cerkev in servitni samostan. Pogoreli so rešili samo golo življenje.

Brzojavna poročila.

Izvolitev dež. odbora istrskega.

KOPER 10. (P.) V današnji seji deželnega zbora se je izvršila volitev deželnega odbora in sta bila za skupino kmečkih občin izvoljena: dr. Dinko Trinajstić odbornikom, dr. Matko Laginja namestnikom. Ostali odborniki so: Chersich, Tomasi in Cleva. Prihodnja seja bo jutri.

Vprašanje samouprave južnega Tirola.

DUNAJ 10. (B.) »Neue Freie Presse« javlja iz Inomosta, da je odsek za avtonomijo dovršil svoje delo in da je z veliko večino vsprejel kompromisni predlog, po katerem nemške občine v italijanskem Tirolu, potem dolina Fassa, Ampezzo in Buchenstein ne bodo pripadale ne nemški, ne italijanski sekciji, ampak se podrede skupnemu deželnemu odboru.

Deželni zbor ostane jednoten; poleg skupnega deželnega odbora in skupnega deželnega šolskega sveta se osnujete po ena italijanska in nemška sekcija, prva v Tridentu. — Predloga o avtonomiji bi prišla na dnevni red deželnega zbora dne 17. julija. Predlogi odbora utegnejo biti vsprejeti z veliko večino. Avtentičnega pa se ne ve ničesar.

Dogodki v Kitaju.

DUNAJ 10. (B.) Kakor je izvedel »Neues Wiener Tagblatt«, je kitajska vlada že določila odškodninske kvote za avstro-ogerske pripadnike.

Če tudi je kitajska vlada po dogovoru dolžna v 39 anuitetah izplačati te odškodnine je vendar avstro-ogrska vlada izplačala odškodnine, predno so dospete te rate, ker je uvažila nujnost stvari in vrednost hitrega postopanja.

Loterijske številke izžrebane dne 9. julija:

Inomest	44	2	87	89	1
Brno	16	29	84	87	13

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X MIZARSKA ZADRUGA V GORICI X
X z omejenim jamstvom X
X naznanja slovenskemu občinstvu, da X
X je prevzela X
X prvo slov. zalogo pohištva X
X iz odlikovanih in svetovnoznanih to- X
X varn v Solkanu in Gorici X
X Antona Černigoj-a X
X katera se nahaja X
X v Trstu, Via Piazza vecchia X
X (Rosario) št. 1. X
X (na desni strani cerkve sv. Petra). X
X Konkurenca nemogoča, ker je blago X
X iz prve roke. X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X Velikanska rastava pohištva in X
X tapecarij. Izvenredno ugodne X
X cene. X X
X VILJEM DALLA TORRE X
X v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Dians.) X
X Moje pohištvo donesesoročo. — X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X Aleksander Levi Minzi X
X Prva in največja tovarna pohištva X
X vseh vrst. X
X T R S T X
X TOVARNA: X ZALOGE: X
X Via Tessa, X Piazza Rosario št. 2 X
X vogal X (šolsko poslopje) X
X Via Limitana X in Via Riberge št. 21 X
X Telefon št. 670. X
X Velik izbor tapecarij, vzrac in slik. Iz- X
X vršuje naročbe tudi po posebnih načrtih. X
X Cene brez konkurence. X
X ILUSTROVANI ČENIKI IZOSTAVI IN FRANKO X
X Predmeti postavijo se na par obrod X
X ali železnico franko. X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates
in konserv.

Izbir raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici **Bastione št. 2**
nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem
najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

Dvorni založnik. Ustanovlj. 1848

TRST

ul. Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Ulica Cassa di Risparmio

Ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe
— na zahtevanje brezplačno. —

FILIJALKA

c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 ¹ / ₂ %	30-dnevni odkaz 2 ¹ / ₂ %
30- " " 3 ¹ / ₂ %	3-mesečni " 2 ¹ / ₂ %
	6- " " 2 ¹ / ₂ %

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih ban-
kovih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne taks
v krepot z dnem 24. junija, 25. junija in odnoso
20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.

v vredn. papirjih 2¹/₂% na vsako svoto. V napoleonih
brez obresti.

Nakaznice

na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropav
Reko kako v Zagreb, Arad, Bieltz, Gablonz, Gradec
Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomcu
Reichenberg, Saaz in Solnohrad, brez stroškov.

Kupnja in prodaja

bitku 1¹/₂% provizije.
Inkaso vseh vrst pod najugodnejšimi pogoji.

Predujmi.

Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente
v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih —
provizija po jako umestnih pogojih.
Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki v pohrano.

Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke
italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem
kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati da
srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogodb

Velikanski izbor
raznega pohištva

spalne in jedilne sobe, svetlo ali
megleno politirane.

Bogat izbor

divanov, okvirjev, ogledal, stolic,
stenskih ur

se nahaja v dobroznani

zalogi pohištva

Rafael Italia

Trst - ul. Malcanton št. 1. - Trst.

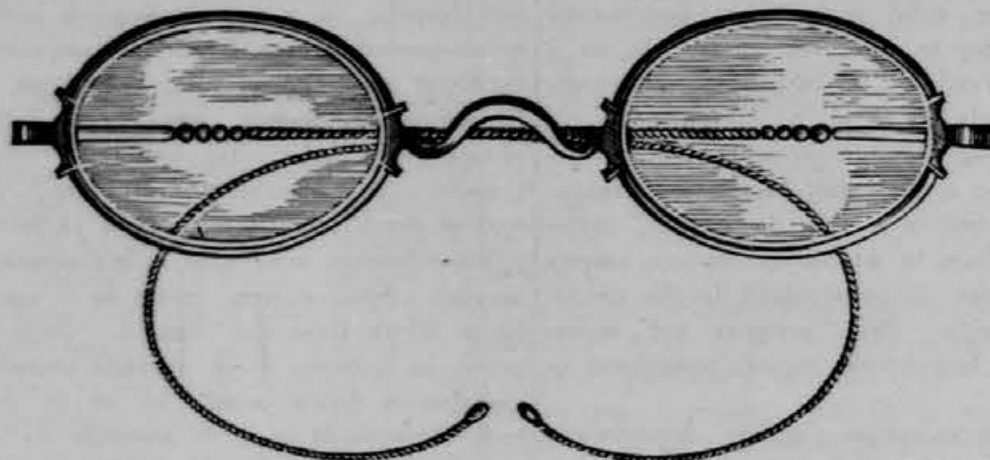
Spoštovane slovenske gospodinje
Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Methodijevo

cikorijo.

Ulica Nuova

Nasproti lekarni Zanetti

Velikanski izbor naočnikov malih in velikih

najmodernejshe in najnovejshe vrste

s čistimi lečami od pravega kristala, udelanimi v niklju, jeklu, aluminiju, zlatu in srebru,
po zdravniških predpisih. Cene od 25 nvč. naprej.

Bogat izbor daljnogledov
za gledališča, kopno in morje

z akromatičnimi lečami, kakor tudi barometrov in termometrov za na okna in
za merjenje mrzlice. Cena od 25 nvč. naprej.

IZBOR POVEKŠEVALNIH STEKEL

in velikaaska zaloga modernih LORNJET od 1 gld. naprej
Jako nizke cene. — Prodaja na debelo za razprodajalce. — Sprejemajo se poprave.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi
svetlo ali temno politirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema
tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali poprave, krtere izvrši v
najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici
in na dežel: v mislu gesla: **Svoji k svojim!**

Gostilna „Al Transwaal“
prej. Anco Gablioni Via dello Scoglio.
(nasproti Drevoji pivovani)
Podpisani pripravljamo I. vrste istrska, vi-
pravška in dalmatinska vina, refški, kraki
keran, Opolo, prosekar, nadalje Drehojovo
pivo, Pizansko in Spaten v buteljkih.
Donna kuhinja vedno pripravljena.
Krogličje. Svojim rojakom se toplo pripo-
roča

Fran Benčić, krdmar.

JAKOB BAMBIO
trgovca z jedilnim blagom
Via Giulia št. 7.
Priporoča svojo zalogo jestvin kolonijalnih
vsakovrstnega olja, naravnega in najfinjegega.
Najfinjeje testenine, po jako nizkih cenah,
ter moke, žita, ovsu, otrobi. — Razpošilja na-
ročeno blago tudi na deželo na debelo in
Irbano. — Ceni ke razpoki lja franko.
Priporoča se pri najudanejšem delu in
zmerinai cenarai.

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta št. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, zrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
tončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo.

Bogata izbor vsakovrstnih nagrobnih križev.

Maxirežba točna

Cene nizke.

A. BUCHBINDER

TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.

Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjem
tapečarij vseh vrst, ročnih kovčkov in
velikih kovčkov vseh vrst po načrtih
železnih. Naročbe sprejema za kompletne
sobe toli v mestu koli za odpošiljanje
po železnici ali morju.

Mihael Zeppar

v Trstu, ulica
San Giovanni
št. 12

ima zalogo pečij od majolike v velikem iz-
boru, sama novost, bodisi glede risarij ali
barv. Snov sestaja od same stanovite zem-
lje. Izključna zaloga za Trst, Primorje in
Dalmacijo slavnoznane in odlikovane tovarne
za peči Bratov Schütz v Bianskem (Morava)
ustanovljena 1848. Pri teh pečih se prihrani
50% na kurjavi. Lastna tovarna štedilnih
peči iz železa ali udelanih z majoliko. Izvr-
šitev po meri in nizkih cenah.

Glavni zastop za Trst, Kras, Goriško.
Istro, Dalmacijo in Tirolsko zavarovalnega
društva na življenje in rente

GLOBUS

centralno ravnatelstvo na Dunaju
I. Franz-Josefs-Quai št. 1a (v lastni hiši).

Popolno vplačana glavnica 2,000.000 K.
ustanovljena od dunajskega bančnega društva
in bavarske hipotekarne in menične banke v
Monakovu.

Sprejema zavarovanja na življenje v
raznovrstnih kombinacijah in proti nizkim
prelijam. Specijalno zavarovanje otrok brez
zdravniškega gleda, izplačavi v slučaju že-
nitve ali prehoda v vojake zavarovani zne-
sek proti malemu odbitku pred pretekom
zavarovalne dobe.

Glavni zastop v Trstu, Riva dei
Pescatori št. 1. Telefon 469.

Iščejo se povsod zastopniki in agenti.

Na prodaj

je več „tamburic“, ter dve
„berdi“. Več se izve u našej
tiskarni.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo).
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za
gospode, gospe in otroke.

Poštne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatve so pošt-
nine proste.

Prezjema vsako delo na debelo in drobno ter se
izvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po kon-
kurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča
Josip Stantič čevlj. mojster.
Zalagatelj uradnikov in uslužbencev konsum-
nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in
c. kr. generalnih skladišč: nadalje stražnikov c. kr.
javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr.
priv. avstr. Lloydja.

M. Aite

trgovina z manufakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj.
odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalogo
kakor tudi povečala prostore s tem, da je
ustanovila zgoraj omenjeno podružnico zato,
da more v polni meri zadostiti vsem zahtevam
cenj. odjemalcem.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno
blago najboljše kakovosti in najmodernejshe iz
prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in
ženske obleke, srajce, ovrtnike, ovrtnice, tu
je velikanski izbor platnenega in bombažnega
blaga, prtov in prtčkov ter vsake vrste perila,
bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, svile-
nine raznovrstni okraski za šivilje in kitničarke
Velikanski izbor snovij za narodne zastave in
trakov za društvene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke
po meri, katere izvrši najtočneje in najnatan-
neje po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušaj, da se prepričaš!

Skladišče vina

ulica Acquadotto št.
23. Prodaja vina v
30 lib in buteljkah, Fine pašne in dezertne vina na
debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in
konkurenčnih cenah.

Naznanilo.

Se naznanja slavnemu ob-
činstvo, da se nahaja

Novo tržaško
pogrebno podjetje

Alojzija Mozetič-a na lesnem
trgu št. 4 (pred kavarno
„Armonia“).

Svoji k svojim! «Novo pogrebno pod-
jetje» je v narodnih rokah, zato se toplo
priporočamo vsem našincem v mestu in v
okolici. Isto se nahaja na lesnem trgu št. 5,
na vogalu nasproti kavarne »Armonia«.